

PĂZIREA PORUNCILOR, CALEA SPRE ÎNȚELEPCIUNE

† *Duminica a 30-a după Pogorârea Sfântului Duh*

Sfaturile care-i privesc pe tineri nu sunt foarte multe în Sfânta Scriptură, dar concizia și profunzimea lor nu pot fi puse la îndoială absolut deloc. Adesea, regăsim într-o singură frază, mai multă înțelepciune decât în multe tratate dedicate educării și cunoașterii tinerilor. Astfel, ni se deschid în fața ochilor direcțiile principale pe care trebuie să le urmăm atunci când suntem tineri pentru a ne desăvârși maturizarea, dar și acțiunile pe care trebuie să le întreprindă cei avizați, fie că vorbim de părinți, profesori sau cunoscuți pentru a-i ajuta pe cei tineri să progreseze sufletește. Pentru fiecare persoană, tânără sau bătrână, singura cale de progres sufletesc și de maturizare afectivă și intelectuală constă în păzirea poruncilor lui Dumnezeu sintetizate, precum știm, în porunca iubirii. Mărturia aceasta apare foarte clar în Psalmi, unde ni se spune: „Prin ce își va îndrepta tânărul calea sa? Prin păzirea cuvintelor Tale” (Psalm 118, 9) sau „Tânăr sunt eu și defăimat, dar îndreptările Tale nu le-am uitat” (Psalm 118, 141). Însă pentru ca poruncile Domnului să fie împlinite, trebuie să le cunoaștem în amănunt. De nimic nu au nevoie tinerii mai mult decât de cunoștință, de această acumulare continuă, nu doar de informații și diverse date, ci de acele principii și elemente substanțiale care le vor călăuzi mai târziu gândirea, apoi faptele, iar, în cele din urmă, obiceiurile ce țin de caracter. Dacă aceste principii călăuzitoare născute din experiența vieții și din lecturile și informațiile acumulate nu sunt conforme cu legea lui Dumnezeu, ele îi vor conduce pe tineri pe căi greșite, oricât de bune ar fi intențiile lor. Cine nu învață să fie politicos de mic, nu va reuși să o facă nici mai târziu decât într-o măsură limitată. Aceasta nu înseamnă că tinerii și copiii trebuie transformați într-un fel de marionete bipede gata în permanență să se comporte perfect, mai ales dacă în jurul lor adulții dau dovadă de scăpări mari din acest punct de vedere. Însă ei au nevoie să fie învățați că există anumite limite comportamentale peste care nu trebuie să treacă. Comportamentul politicos la masă, vorba spusă clar și concis, respectul față de cei mai în vârstă, sunt elemente de bază pe care fiecare tânăr trebuie să le deprindă pentru a deveni, într-o bună zi, el însuși un om respectat și respectabil nu doar datorită funcției pe care o are, ci datorită comportamentului onest și cuviincios. Toate acestea, însă, nu trebuie transformate în ceva forțat, ci, păstrând un ritm firesc, într-o

veritabilă conduită comportamentală care să ne însoțească permanent în viață. Dar nu tot ceea ce ne dorim atunci când suntem tineri este îngăduit. Cu toate că, așa cum ne spune regele și înțeleptul Solomon: „Faima celor tineri este puterea lor și podoaba celor bătrâni părul lor cărunt” (Pilde 20, 29), această „putere” nu trebuie transformată în beție, în desfrâu și angoasă, ci în acea dorință de a sluji lui Dumnezeu cu pace, răbdare și de a ne ruga permanent ca Domnul să ne dea înțelepciune și bună-cuviință în tot ceea ce facem, astfel încât să ne dezvoltăm armonios sufletește și să îi bucurăm pe părinții și profesorii noștri.

SFÂNTUL ANDREI - APOSTOLUL NEAMULUI ROMÂNESC

Sfântul Apostol Andrei a urmat în toate lui Hristos, Mântuitorul lumii. A vestit Evanghelia în multe țări, a dăruit capiștile idolești, a botezat nenumărați creștini, a întemeiat biserici, a hirotonit diaconi, preoți și episcopi, aducând la credința în Hristos mai multe țări, printre care și țara noastră. Noi, românii, avem Biserică de origine apostolică, întemeiată în primul secol, după Înălțarea Domnului la cer. Noi nu suntem creștinați ca popoarele slave, către sfârșitul primului mileniu, pentru că noi suntem din început aici, în Carpați și la Gurile Dunării. Ungurii au venit în Europa în secolul IV, din Mongolia și au fost creștinați în anul 950 de către Stefan cel Sfânt; slavii au venit prin secolele VII-VIII din nord-estul Asiei și s-au creștinat mai târziu (bulgarii în anul 864, sârbii în anul 868 și rușii în anul 988). Așa a rânduit pronia divină ca să primim credința creștină direct de la ucenicii lui Hristos, pentru care se cuvine să fim permanent recunoscători. Să dăm slavă lui Dumnezeu că ne-a rânduit pe Sfântul Apostol Andrei să ne creștineze și să ne unească cu Hristos prin Botez și pocăință. Suntem o țară creștină de origine apostolică. Să ne facem vrednici de această țară. Să păstrăm cu sfințenie poruncile Domnului scrise în Sfânta Evanghelie și propovăduite de Apostoli. Fără povățuitori nu ne putem mântui; fără preoți buni rătăcim calea pocăinței. Dar dacă ascultăm de Domnul, ascultăm și de Biserică. Sfântul Apostol Andrei ne-a creștinat și a săvârșit prima Sfânta Liturghie pe pământul României. El ne-a eliberat de demoni și de patimi și ne-a unit cu Hristos prin jertfă și Liturghie.

El ne-a învățat cum să ne mântuim prin smerenie, prin rugăciune și prin iubire. Să ascultăm de Sfinții Apostoli ca de Însuși Hristos. Să ascultăm de episcopi și de preoți ca de Apostoli, că ei vor da seama pentru sufletele noastre. Să nu lipsim de la Biserică în sărbători, că aici este Hristos cu toți sfinții. Aici este mântuirea noastră, bucuria noastră, viața noastră. Să nu ascultăm pe trimișii lui antihrist, care se leapădă de Biserică, de Sfânta Cruce, de icoane și de toate cele sfinte. Noi suntem datori să învățăm pe copii frica Domnului. Să facem misiune și apostolat prin școli, prin spitale, prin casele creștinilor, prin milostenii și cărți sfinte ortodoxe. Dar mai ales în casele noastre. Să trăim cu Hristos, să ajutăm la mântuirea copiilor noștri și a celor din jur și nimic să nu facem fără episcop, fără preot, fără duhovnic. Ei sunt apostolii noștri pe pământ. De vom face așa, vom dobândi mântuirea sufletelor noastre, cu rugăciunile Maicii Domnului și ale Sfântului Andrei.

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Luna decembrie este numită și recunoscută ca luna darurilor sau a cadourilor. Evenimentul sărbătorit la Crăciun, și anume Nașterea Domnului nostru Iisus Hristos, Fiul lui Dumnezeu, este prin excelență expresia darului suprem oferit de Dumnezeu omenirii. Tot ceea ce precede și tot ceea ce avea să urmeze acestui eveniment este însumat acestui moment. Întreaga iconomie dumnezeiască este cuprinsă în evenimentul Nașterii Domnului. Acesta ar putea fi motivul pentru care momentul conștientizării darului dumnezeiesc este cel al Nașterii Domnului. Omul dăruiește pentru a se asemăna cu Dumnezeu. Practica darurilor de Crăciun are un suport adânc în aspirația omului după împlinirea modelului suprem de viață al lui Dumnezeu. Dumnezeu se exprimă, se manifestă în relația cu noi exclusiv în termenii darului absolut. Orice mișcare dinspre Dumnezeu spre lumea întreagă sau spre fiecare dintre noi este o expresie curată a darului. Ea curge din izvorul iubirii nemăsurate a lui Dumnezeu pentru creația Sa. Întreaga iconomie dumnezeiască este darul lui Dumnezeu. Darul exprimă cel mai bine raportarea lui Dumnezeu la lume și la oameni. Lumea este darul iubirii lui Dumnezeu pentru oameni. Existența fiecărui om este în întregime un dar. Omul dăruiește pentru a se asemăna cu Dumnezeu. În gestul darului, omul își activează asemănarea cu Dumnezeu. Faptul că darul este asociat prin excelență cu perioadele sau zilele de sărbătoare este un argument în plus pentru acest lucru, dacă ținem seama de faptul că sărbătorile în esență țin de relația noastră cu Dumnezeu. Și în cazul în care se întâmplă între oameni, darul este o mișcare liberă, lipsită de orice constrângere, izvorâtă din dragoste, dinspre cineva către altcineva. Darul este cea mai evidentă și convingătoare expresie și dovadă a iubirii dintre oameni. Darul este și măsura capacității noastre iubitoare. Cât dăruim, atât iubim! Darul este expresie a libertății noastre, iar libertatea este trăsătura caracteristică a modelului dumnezeiesc de existență. Dacă nu este liber, darul nu mai este dar. Dacă este cauzat de vreun interes atunci darul se transformă în preț de cumpărare (sau mită). Granița este foarte sensibilă. Pentru ca un lucru pe care-l oferim cuiva să fie *dar* și nu *preț de cumpărare*, motivul să fie cel al dragostei și prețuirii pentru cel căruia îi oferă. Numai într-o astfel de situație lucrul dăruit și primit ca *dar* produce bucuria adevărată celor doi, dăruitorului și primitorului. Cultura noastră bisericească este o cultură a darului, prin excelență. Noi primim totul în dar de la Dumnezeu și aducem darurile noastre lui Dumnezeu. Dumnezeiasca Liturghie poate fi rezumată într-un gest de dăruire reciprocă. Credincioșii vin la biserică cu darul lor, de pâine și vin, care însumează tot ceea ce ar putea un om să dăruiască, și preotul le dăruiește lui Dumnezeu, spunând: *"Ale Tale dintru ale Tale"*, cu conștiința ca tot ceea ce avem este de la Dumnezeu. Darul nu este o realitate materială, ci una sufletească, duhovnicească. Un lucru este *dar*, dacă este dăruit, sau este *marfă*, dacă este vândut. Mărimea și valoarea darului nu sunt date de valoare obiectului în sine, ci de câtă cinstire și dragoste investim și ne manifestăm prin acel obiect. Pentru că lucrul oferit de noi cuiva să fie cu adevărat *dar* este nevoie de foarte multă atenție. Trebuie să biruim rutina care funcționează

ca mijloace de constrângere și ne fură libertatea gestului. Trebuie să biruim orice interes pentru a curăța gestul nostru de orice umbră și a-l transforma în dar curat: adică în mișcare și manifestare a cinstirii și a dragostei noastre pentru persoana respectiva. Printr-o simplă mișcare a gândului, putem transforma totul în dar: viața noastră, profesiunea noastră, toate lucrurile făcute de noi și pe fiecare în parte. Este suficient să le dedicăm sau să le închinăm fie persoanelor dragi, fie lui Dumnezeu însuși. Nu numai o carte pe care o scriem o putem dedica cuiva, ci și cel mai neînsemnat gest al nostru îl putem închina cuiva: mamei sau prietenilor etc. Este suficient ca în adâncul sufletului să spunem: *"Lucrul acesta îl fac pentru mama mea!"* Sau *"pentru prietenul meu!"* Sau *"pentru Dumnezeu"*. În felul acesta facem exercițiul vieții ca dăruire, ne plasăm pe traiectoria existenței ca dar. Într-o relație de dragoste dăruirea nu se limitează la lucruri, oricât de prețioase ar fi acelea. Prin daruri, de fapt ne oferim pe noi înșine. Atât ești și te dăruiești într-un dar, câtă dragoste ai pus în respectivul dar pentru persoana căreia îi dăruiești. Măsura capacității noastre de a iubi este data de măsura libertății noastre interioare. Darul da consistență relației dintre două persoane. În lucrul dăruit este prezent cel care a dăruit. Oricând vezi sau folosești sau îți amintești de darul cuiva îți vine în minte persoana respectivă și se actualizează dragostea exprimată în acel dar. Cu cât sunt mai multe daruri adevărate, cu atât relația de dragoste este mai consistentă. Nu există mai frumoasă amintire din partea unei persoane iubite, decât un dar care să poarte semnele dragostei respectivei persoane pentru tine: momentul în care ți-a fost dăruit, mărturisirea care l-a însoțit, emoția etc. Există o categorie de daruri care includ în relația dintre cei doi și pe Dumnezeu însuși, daruri care actualizează în ele însele nu numai relația dintre cei doi (dăruitor și primitor), ci și relația lor simultană cu Dumnezeu. Acestea sunt: cărțile sfinte (*Biblia*), cărțile de rugăciune (*Ceaslovul*, *Psaltirea*, *Acatistierul* etc), icoanele, candelile etc. Este foarte simplu de înțeles acest lucru: Când cineva va citi dintr-o Biblie primită în dar - intrând astfel în relație cu Dumnezeu prin Cuvântul Său - își va actualiza și relația cu cel care i-a dăruit Biblia. La fel se întâmplă și cu icoana sau orice obiect care ne actualizează relația cu Dumnezeu. Postul Crăciunului, este cel mai potrivit timp pentru a ne dăruii unii altora *daruri* din gânduri sfinte.

Plopul și iedera

Era odată un plop. Într-un an, vântul aduse la rădăcina lui o sămânță de iedera. Venind o ploaie bună, sămânța încolții, iar vrejul de iedera se urcă pe trupu plopului, până aproape de vârf. Încrezutată și trufașă, iedera întrebă atunci pe plop:

- *Cât ți-a trebuit să ajungi atât de înalt?*

Plopul, cuminte și înțelept, îi răspunse:

- *Ehe! Mi-a trebuit o sută de ani!*

Iedera, plină de mândrie, îi zise:

- *Ce mai treabă! Mie mi-a trebuit numai o vară!*

Plopul, de colo, zâmbind:

- *Da, e drept, o vară, dar numai o vară ai să trăiești, că află de la mine: cine crește repede, piere repede. Așa că vai de mărirea ta!*

Și, cu adevărat, în preajma toamnei, vrejul iederii se uscă și, peste puțin, căzu netrebnic la piciorul plopului care, înțelept și tăcut, își ducea mai departe rostul său, lăsat de bunul Dumnezeu.

